

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Роман ГРЕШКО

«28» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

Вибіркова

Освітньо-професійна програма	Менеджмент організацій і адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
	Економічний факультет
Мова навчання	українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальне підприємництво» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування, 2022 рік.

Розробник:

Грунтковський В.Ю., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н., асистент

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Грунтковський В.Ю., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н., асистент

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Зоя ГАЛУШКА

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради

Ірина НИКИФОРАК

Метою навчальної дисципліни «Соціальне підприємництво» є сформувати у студентів систему спеціальних знань у сфері організування та розвитку соціальних підприємницьких ініціатив, набуття умінь планування, аналізування та реалізації соціальних підприємницьких проєктів.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Соціальне підприємництво» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» підготовки бакалаврів спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Пререквізитами для вивчення дисципліни «Соціальне підприємництво» є «"Економічна теорія", "Теорія організації", "Економіка підприємства", "Менеджмент".

Основними результатами вивчення курсу є формування у студентів навичок виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень, а також аналізу ситуацій у різних сферах діяльності організації.

Вивчення дисципліни дає змогу здобувачам ознайомитися з актуальними напрямками розвитку соціального підприємництва як у вітчизняній так і зарубіжній практиці. Визначає роль соціального підприємництва в побудові сучасної, ефективної та прозорої економіки.

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні та фахові компетентності.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Результати навчання

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН* 18. Розробляти плани розвитку бізнесу та здійснювати керівництво їх реалізацією.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Ситуаційний менеджмент»											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	Вид підсумкового контролю
Денна	IV	VII	4,0	120	30	30	-	-	60	-	залік
Заочна	IV	VII	4,0	120	8	4	-	-	108	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Змістовий модуль 1. Інституційні аспекти соціального підприємництва.												
Тема 1. Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його	10	2	2			6	12	2				10
Тема 2. Історія розвитку соціального підприємництва	10	2	2			6	12	2				10
Тема 3. Міжнародний та український досвід соціального підприємництва	16	4	4			6	12	2				10
Тема 4. . Законодавчі аспекти соціального підприємництва	14	4	4			6	12		2			10
Тема 5. Взаємодія соціального підприємництва зі стейкхолдерами.	10	2	2			6	12					12
Разом за ЗМ1	60	14	14			30	60	6	2			52
Змістовий модуль 2. Механізм реалізації соціального підприємництва												
Тема 6. Вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності	12	2	2			8	12	2				10
Тема 7. Бізнес-планування в соціальному підприємстві	12	4	4			4	12					12
Тема 8. Фінансове забезпечення соціального підприємництва.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 9. Маркетингове забезпечення соціального підприємництва.	12	4	4			4	12		2			10
Тема 10. Стратегія розвитку соціального бізнесу.	12	4	4			8	12					12
Разом за ЗМ 2	60	16	16			30	60	2	2			56
Усього годин	120	30	30			60	120	8	4			108

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1.	<p>Тема 1. Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність понять «підприємництво», «соціальне підприємництво», основи соціального підприємництва та його особливості. 2. Участь бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем. 3. Відмінності між соціальним та комерційним підприємництвом, урядовими ініціативами, громадською діяльністю (благодійністю, волонтерством).
2.	<p>Тема 2. Історія розвитку соціального підприємництва</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальність розвитку соціального підприємництва. 2. Передумови розвитку соціального підприємництва. 3. Започаткування соціального підприємництва в світі.
3.	<p>Тема 3. Міжнародний та український досвід соціального підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Досвід соціального підприємства у світі. 2. Соціальні кооперативи Італії. Законодавче регулювання питань, пов'язаних з соціальним підприємництвом. 3. Приклади успішних соціальних підприємств в Україні. 4. Перспективи розвитку національного соціального підприємства
4.	<p>Тема 4. . Законодавчі аспекти соціального підприємництва</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавство і соціальний бізнес в країнах Європи. 2. Чинна нормативно-правова база України щодо регулювання соціального підприємництва. 3. Українське правове середовище для розвитку соціального підприємництва.
5.	<p>Тема 5. Взаємодія соціального підприємництва зі стейкхолдерами.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та зміст концепції заінтересованих сторін. 2. Основні моделі аналізу та ідентифікації заінтересованих сторін. 3. Організація взаємодії з заінтересованими сторонами.
6.	<p>Тема 6. Вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Юридичні питання соціально-підприємницької діяльності. 2. Критерії вибору організаційно-правових форм соціального підприємництва. 3. Організаційно-правові форми соціального підприємництва. 4. Ознаки, види діяльності та систематизація соціальних підприємств..
7.	<p>Тема 7. Бізнес-планування в соціальному підприємстві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості побудови бізнес-планів в соціальному підприємстві. 2. Основні вимоги до інвестиційних проектів соціальних підприємств. 3. Як презентувати свій стартап інвесторам
8.	<p>Тема 8. Фінансове забезпечення соціального підприємства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансове забезпечення соціального підприємства. 3. Стратегічне та операційне фінансове планування. 4. Пошук можливостей для прибутковості. Залучення інвестицій: робота з донорами та інвесторами. 5. Види допомоги для соціальних підприємств. Фандрейзинг. Засоби залучення фінансування в соціальні проекти. Ск
9.	<p>Тема 9. Маркетингове забезпечення соціального підприємства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості менеджменту соціально орієнтованої компанії 2. Розробка та впровадження стратегії з соціальної відповідальності 3. Соціально-відповідальний маркетинг: зародження та впровадження 4. Формування ланцюгів постачання на засадах соціальної відповідальності
10.	<p>Тема 10. Стратегія розвитку соціального бізнесу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії успішності соціального підприємства. 2. Оцінювання ефективності використання соціальних інвестицій, результативності корпоративних соціальних програм та вимірювання соціального впливу від діяльності підприємства.

3. Зростання та розвиток соціального підприємства.
4. Стратегія виходу із бізнесу.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1	Тема 1. Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення 1. Сутність понять «підприємництво», «соціальне підприємство», основи соціального підприємництва та його особливості. 2. Участь бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем. 3. Відмінності між соціальним та комерційним підприємництвом, урядовими ініціативами, громадською діяльністю (благодійністю, волонтерством).
2	Тема 2. Історія розвитку соціального підприємництва 1. Актуальність розвитку соціального підприємництва. 2. Передумови розвитку соціального підприємництва. 3. Започаткування соціального підприємництва в світі.
3	Тема 3. Міжнародний та український досвід соціального підприємництва 1. Досвід соціального підприємництва у світі. 2. Соціальні кооперативи Італії. Законодавче регулювання питань, пов'язаних з соціальним підприємництвом. 3. Приклади успішних соціальних підприємств в Україні. 4. Перспективи розвитку національного соціального підприємництва
4	Тема 4. . Законодавчі аспекти соціального підприємництва 1. Законодавство і соціальний бізнес в країнах Європи. 2. Чинна нормативно-правова база України щодо регулювання соціального підприємництва. 3. Українське правове середовище для розвитку соціального підприємництва.
5	Тема 5. Взаємодія соціального підприємництва зі стейкхолдерами. 1. Сутність та зміст концепції заінтересованих сторін. 2. Основні моделі аналізу та ідентифікації заінтересованих сторін. 3. Організація взаємодії з заінтересованими сторонами.
6	Тема 6. Вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності 1. Юридичні питання соціально-підприємницької діяльності. 2. Критерії вибору організаційно-правових форм соціального підприємництва. 3. Організаційно-правові форми соціального підприємництва. 4. Ознаки, види діяльності та систематизація соціальних підприємств..
7	Тема 7. Бізнес-планування в соціальному підприємстві 1. Особливості побудови бізнес-планів в соціальному підприємстві. 2. Основні вимоги до інвестиційних проектів соціальних підприємств. 3. Як презентувати свій стартап інвесторам
8	Тема 8. Фінансове забезпечення соціального підприємництва. 1. Фінансове забезпечення соціального підприємництва. 3. Стратегічне та операційне фінансове планування. 4. Пошук можливостей для прибутковості. Залучення інвестицій: робота з донорами та інвесторами. 5. Види допомоги для соціальних підприємств. Фандрейзинг. Засоби залучення фінансування в соціальні проекти. Ск
9	Тема 9. Маркетингове забезпечення соціального підприємництва. 1. Особливості менеджменту соціально орієнтованої компанії 2. Розробка та впровадження стратегії з соціальної відповідальності 3. Соціально-відповідальний маркетинг: зародження та впровадження 4. Формування ланцюгів постачання на засадах соціальної відповідальності
10	Тема 10. Стратегія розвитку соціального бізнесу.

<ul style="list-style-type: none"> 1. Критерії успішності соціального підприємства. 2. Оцінювання ефективності використання соціальних інвестицій, результативності корпоративних соціальних програм та вимірювання соціального впливу від діяльності підприємства. 3. Зростання та розвиток соціального підприємства. 4. Стратегія виходу із бізнесу.
--

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема 1. Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення 1. Сутність понять «підприємництво», «соціальне підприємництво», основи соціального підприємництва та його особливості. 2. Участь бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем. 3. Відмінності між соціальним та комерційним підприємництвом, урядовими ініціативами, громадською діяльністю (благодійністю, волонтерством).	9	13
2	Тема 2. Історія розвитку соціального підприємництва 1. Актуальність розвитку соціального підприємництва. 2. Передумови розвитку соціального підприємництва. 3. Започаткування соціального підприємництва в світі.	7	13
3	Тема 3. Міжнародний та український досвід соціального підприємництва 1. Досвід соціального підприємництва у світі. 2. Соціальні кооперативи Італії. Законодавче регулювання питань, пов'язаних з соціальним підприємництвом. 3. Приклади успішних соціальних підприємств в Україні. 4. Перспективи розвитку національного соціального підприємництва	7	13
4	Тема 4. . Законодавчі аспекти соціального підприємництва 1. Законодавство і соціальний бізнес в країнах Європи. 2. Чинна нормативно-правова база України щодо регулювання соціального підприємництва. 3. Українське правове середовище для розвитку соціального підприємництва.	7	15
5	Тема 5. Взаємодія соціального підприємництва зі стейкхолдерами. 1. Сутність та зміст концепції заінтересованих сторін. 2. Основні моделі аналізу та ідентифікації заінтересованих сторін. 3. Організація взаємодії з заінтересованими сторонами.	6	12
6	Тема 6. Вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності 1. Юридичні питання соціально-підприємницької діяльності. 2. Критерії вибору організаційно-правових форм соціального підприємництва. 3. Організаційно-правові форми соціального підприємництва. 4. Ознаки, види діяльності та систематизація соціальних підприємств..	6	8
7	Тема 7. Бізнес-планування в соціальному підприємстві 1. Особливості побудови бізнес-планів в соціальному	6	10

	підприємстві. 2. Основні вимоги до інвестиційних проєктів соціальних підприємств. 3. Як презентувати свій стартап інвесторам		
8	Тема 8. Фінансове забезпечення соціального підприємництва. 1. Фінансове забезпечення соціального підприємництва. 3. Стратегічне та операційне фінансове планування. 4. Пошук можливостей для прибутковості. Залучення інвестицій: робота з донорами та інвесторами. 5. Види допомоги для соціальних підприємств. Фандрейзинг. Засоби залучення фінансування в соціальні проєкти. Ск	6	12
9	Тема 9. Маркетингове забезпечення соціального підприємництва. 1. Особливості менеджменту соціально орієнтованої компанії 2. Розробка та впровадження стратегії з соціальної відповідальності 3. Соціально-відповідальний маркетинг: зародження та впровадження 4. Формування ланцюгів постачання на засадах соціальної відповідальності	6	10

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Соціальне підприємництво» направлена на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до семінарських занять, розгляд питань, які виносилися на самостійне вивчення, а також виконання індивідуального завдання у вигляді есе або реферату та презентації результатів виконаного завдання.

Методи навчання

Освітні технології, що використовуються для викладання «Соціальне підприємництво»:

1. Лекції, під час яких розкриваються основні теоретичні концепції та принципи ситуаційного управління з використанням презентацій та інших візуальних засобів для кращого засвоєння матеріалу.

2. Групові та індивідуальні завдання з аналізу реальних економічних ситуацій, підприємств та організацій, що сприяють розвитку навичок командної роботи та співпраці та навчають застосувати отримані знання у практичних ситуаціях. Студенти можуть працювати як індивідуально, так і у командах, аналізувати реальні випадки і розробляти ситуаційні стратегії для рішення конкретних проблем.

3. Кейс-студії - детальний аналіз реальних бізнес-ситуацій, які вимагають ситуаційного мислення та прийняття рішень. Викладач використовує кейси з різних галузей бізнесу, де студентам слід дати відповіді на питання до кейсу та/або виконати відповідні завдання.

4. Використання таких технологій, як онлайн-курси, платформа MOODLE та інші інтерактивні платформи навчання, неформальні бізнес-курси, що сприяють підтримці навчання ситуаційному менеджменту. Вони дозволяють студентам мати доступ до матеріалів у будь-який час, виконувати завдання та поглиблювати свої знання.

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- лекція-візуалізація;
- семінар-дискусія;
- семінар-діалог;
- аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- робота з тестами;

- робота в групах;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Система контролю та оцінювання

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. **Формами поточного контролю** є усна чи письмова (тестування, есе, фіксований виступ, наукова публікація з проблем ситуаційного управління) відповідь студента, презентація матеріалів самостійної роботи студента. **Формою підсумкового контролю** є залік, проведення якого здійснюється згідно графіку навчального процесу.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- фронтальне опитування;
- індивідуальне опитування;
- захист бізнес-кейсів, проектів;
- есе;
- розв'язування практичних ситуацій;
- тестування;
- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими темами, здатності практичного використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання завдань самостійної роботи проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології ситуаційного менеджменту для розв'язання проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни «Ситуаційний менеджмент»;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, проведенні ситуаційного аналізу;
- застосування аналітичних підходів;
- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, бачити слабкі й сильні сторони організації, обґрунтовувати можливості і загрози, що існують у зовнішньому середовищі організації;
- якість і чіткість викладення міркувань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Характеристики
A (90 – 100)	Всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Студент засвоїв теоретичні засади навчальної дисципліни, специфіку практичних і тестових завдань. Глибоко знає основну літературу, а також періодичні джерела та електронні ресурси. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Системно інтерпретує програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення.
B (80-89)	Студент показав повні та достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності. Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень.
C (70-79)	Студент опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також додаткову літературу. Засвоїв основні завдання і методи курсу. Вміє використовувати на практиці програмні завдання, розв'язувати тестові завдання. Проте, наявні певні неточності, помилки.
D (60-69)	Продемонстровано знання лише базового програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології. Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з навчальної дисципліни є слабкими. Допускає неточності, помилки при розв'язанні задач і тестів.
E (50-59)	Недосконало і неповно дає відповіді на теоретичні питання дисципліни і розв'язує практичні завдання з суттєвими помилками, частково, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
FX (35-49)	Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях. Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні.
F (1-34)	Має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки. Показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Критерієм підсумкового оцінювання має бути досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	зараховано
Добре	B (80-89)	
	C (70-79)	
Задовільно	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незадовільно	FX (35-49)	(не зараховано) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(не зараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Що таке соціальне підприємництво та чим воно принципово відрізняється від традиційного бізнесу?
2. Опишіть ключові характеристики та риси, притаманні соціальному підприємцю.
3. Назвіть основні історичні етапи розвитку соціального підприємництва у світі.
4. Поясніть концепцію «подвійної місії» (double bottom line) і як вона впливає на стратегію підприємства.
5. Яка роль інновацій та творчого підходу у вирішенні застарілих соціальних проблем?
6. Розкрийте суть терміну «соціальна цінність» (social value) і як її створення є центральною метою СП.
7. Наведіть 3-4 приклади відомих соціальних підприємств (глобальних або національних) та їхні місії.
8. Які основні типи соціальних проблем (екологічні, освітні, економічні тощо) можуть бути вирішені через модель СП?
9. Чому соціальне підприємництво вважається важливим інструментом для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР) ООН?
10. Які законодавчі та регуляторні виклики найчастіше існують для соціальних підприємств у вашій країні/регіоні?
11. Як провести якісний аналіз соціальної проблеми, щоб виявити її першопричини, а не

- лише наслідки?
12. Опишіть процес генерації ідеї соціального підприємства: від ідентифікації потреби до формування рішення.
 13. Що таке «Теорія змін» (Theory of Change) і як вона допомагає соціальному підприємцю структурувати свій вплив?
 14. Як визначити та розмежувати цільову аудиторію (клієнтів) та бенефіціарів (тих, хто отримує соціальну вигоду) підприємства?
 15. Поясніть принцип «співтворення» (co-creation) та його важливість у розробці соціальних рішень разом із бенефіціарами.
 16. У чому полягає відмінність між соціальною проблемою та ринковою можливістю в контексті СП?
 17. Як створити «мінімально життєздатний продукт» (MVP) для соціального проекту та протестувати його гіпотези?
 18. Що таке Lean Startup методологія і як вона може бути адаптована для соціального сектору?
 19. Які етичні питання можуть виникати на етапі ідентифікації соціальної потреби та розробки рішення?
 20. Як провести конкурентний аналіз у соціальному секторі, враховуючи наявність НУО та державних програм?
 21. Назвіть та опишіть 4-5 основних типів бізнес-моделей, що використовуються в соціальному підприємстві (наприклад, модель «зайнятості», «крос-субсидування»).
 22. Опишіть модель «гібридного підприємства» та наведіть приклад її функціонування.
 23. Як забезпечити фінансову стійкість соціального підприємства, балансуючи між прибутком та місією?
 24. Назвіть та детально опишіть основні джерела фінансування для соціальних підприємств (власні кошти, гранти, соціальні інвестиції, комерційний дохід).
 25. Що таке «соціальні інвестиції» (impact investing) та чим вони відрізняються від традиційної благодійності?
 26. Поясніть різницю між грантовим фінансуванням та венчурною філантропією.
 27. Що таке соціальні облігації (Social Impact Bonds) і для вирішення яких проблем вони застосовуються?
 28. Як розробити цінову стратегію для продукту/послуги соціального підприємства, враховуючи платоспроможність бенефіціарів?
 29. Що таке Canvas-модель соціального бізнесу (Social Business Model Canvas) і які її ключові блоки?
 30. Як оцінити фінансову життєздатність соціального проекту на старті?
 31. Опишіть механізм реінвестування прибутку та його юридичне закріплення в соціальних підприємствах.
 32. Які існують ризики, пов'язані з комерційною діяльністю соціального підприємства, і як їх мінімізувати?
 33. Як підготувати інвестиційну пропозицію (pitch deck) для соціальних інвесторів?
 34. Яка роль краудфандингу та краудінвестингу у фінансуванні соціальних проектів?
 35. Опишіть ключові фінансові показники (KPIs), які важливі для оцінки ефективності СП.
 36. Які організаційно-правові форми можуть обрати соціальні підприємства та які переваги/недоліки кожної з них?
 37. У чому полягає особливість та переваги міжнародної сертифікації **B-Corp**?
 38. Як побудувати ефективну та прозору систему управління (governance) у соціальному підприємстві?
 39. Опишіть роль наглядової ради або консультативного органу у захисті соціальної місії.
 40. Які принципи корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) бізнесу релевантні для партнерства із соціальним підприємництвом?

41. Чому вимірювання соціального впливу є критично важливим для соціального підприємства?
42. Опишіть методикау **SROI** (Social Return on Investment) і що вона показує.
43. Поясніть різницю між показниками *output* (випуск), *outcome* (результат) та *impact* (вплив) на прикладі.
44. Як розробити індикатори соціального впливу, які є специфічними, вимірними та досяжними для конкретного проекту?
45. Що таке «атрибуція» (attribution) та «контрфактичний аналіз» (counterfactual analysis) при оцінці впливу?
46. Як уникнути «соціального грінвошингу» (social washing) у звітності та комунікаціях?
47. Що таке соціальний аудит і хто його проводить?
48. Як звітувати про соціальний вплив перед різними групами стейкхолдерів (інвестори, бенефіціари, громадськість)?
49. Які міжнародні стандарти або рамки (наприклад, IRIS, GIIIN) використовуються для стандартизації вимірювання впливу?
50. Як якісні методи збору даних (інтерв'ю, фокус-групи) доповнюють кількісну оцінку соціального впливу?
51. Які особливості має маркетинг соціального підприємства (social marketing), що він просуває?
52. Як створити ефективну комунікаційну стратегію для просування соціальної місії та продукту одночасно?
53. Опишіть три основні стратегії масштабування соціального впливу (нарощування, поширення, системні зміни).
54. У чому полягає роль партнерства з традиційним бізнесом (через КСВ-проекти) для соціального підприємства?
55. Як побудувати співпрацю з державним сектором та іншими неурядовими організаціями (НУО)?
56. Що таке соціальна франшиза та коли її доцільно використовувати для масштабування?
57. Як управляти командою, що складається з оплачуваних працівників та волонтерів, та підтримувати їхню мотивацію?
58. Які ключові фактори успіху для виходу соціального підприємства на міжнародний ринок?
59. Як вирішувати проблеми управління персоналом, пов'язані з низькою заробітною платою або високим емоційним вигоранням у соціальному секторі?
60. Яка роль емоційного інтелекту та лідерства в управлінні соціально орієнтованою командою?

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач має право на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній/інформальній освіті, що здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження досягнутих програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

В межах поточного контролю до загальної кількості балів здобувача можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу, здобутого на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra» та ін. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів і отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 25% (25 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Рекомендована література

Основна

1. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент. Навч. посіб. 2-ге вид. К.: ЦУЛ, 2019. 400 с.
2. Економічна діагностика: Підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
3. Домарєв В. В. Система ситуаційного управління: Теорія, методологія, рекомендації. Київ, 2017. 347 с.
4. Тюріна Н. М. Антикризове управління / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка, І. В. Грабовська. К. : ЦУЛ, 2022. 448 с.

Додаткова

1. Адісес І. Як подолати кризу управління. Діагностика та лікування проблем керівництва. Фабула, 2019. 448 с.
2. Акулюшина М., Зотова Л., Швець В. Фактори підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах невизначеності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-73>.
3. Близнюк А.О., Кудрявцева О.В. Сучасні методи інноваційного управління підприємством. *Економіка транспортного комплексу*. 2023. № 41. URL: <http://etk.khadi.kharkov.ua/article/view/277764/272527>
4. Бойда С.В. Інноваційні підходи до управління підприємствами в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2022. Випуск I (85). С. 72-81. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/6.pdf>.
5. Бойда С. Особливості менеджменту соціальних підприємств. *Теорія та практика менеджменту: матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (24-26 травня 2022 року) / Відп. ред. проф. Л. Черчик. Луцьк, 2022. 557 с. С. 49-52. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4452>.*
6. Бойда С. Релокація бізнесу під час війни: проблеми та можливості. *Міжнародна безпека у світлі сучасних глобальних викликів. Країни Балтії – Україна: єдність, підтримка, перемога: збірник наукових праць*. [Електронний ресурс]. Україна, Київ: КНЕУ, 2023. 411 с. С. 103-107. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7358>
7. Бойда С.В. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом підприємств у нестабільних зовнішніх умовах. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2014>
8. Бочарова Н.А., Федотова І.В. Тайм-менеджмент в управлінні проектами корпорацій. *Економіка транспортного комплексу*. 2023. № 41. URL: <http://etk.khadi.kharkov.ua/article/view/277765/272528>
9. Запухляк В.М., Бойда С.В. Ситуаційний підхід в управлінні персоналом сучасних бізнес-структур. *Бізнес-навігатор*. 2024. № 3 (76). С. 390-394. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.76-65>
10. Милько І.П. Ситуаційний менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 98 с.
11. Мойса В.В. Характеристика системи управління кризовими ситуаціями на підприємстві. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 7. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-04-06/2023-7-04-06>
12. Набока Р. М., Шукліна В.В. Особливості ситуаційного управління логістичною діяльністю харчових підприємств. *Агросвіт*. 2020. № 8. С. 94-99. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/8_2020/13.pdf
13. Омельченко А. І. Інтегрований підхід до ситуаційного управління бізнесом в умовах війни. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2023. №2. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2023/2/8641>

14. Попіль Ю.П., Хомюк Н.Л., Коробчук М.Г. Ситуаційний менеджмент у прийнятті управлінських рішень. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-98>

15. Синик Й., Юрченко Г. Сучасні методи оцінювання персоналу на соціальних підприємствах. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1387/1337>.

16. Ужва А. М. Управління конкурентоспроможністю підприємств в умовах сталого розвитку. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2024. Volume 9. № 1. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-35>.

17. Червона О., Гопка А. Бренд-менеджмент у системі стратегічного управління бізнесом. *Український економічний часопис*. 2024. № 4. С. 79-82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-4-15>

Інформаційні ресурси

1. Соціальне підприємництво в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://socialbusiness.in.ua>.
2. Соціальне підприємництво | Prometheus [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:WNISEF+SE101+2017_T4.
3. Персональна навчальна система дисципліни «Соціальне підприємництво» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5606>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>.